

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO

Lublin, dnia 14 grudnia 2022 r.

Poz. 6746

UCHWAŁA NR XLIII/306/22 RADY MIASTA TERESPOL

z dnia 12 grudnia 2022 r.

w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Terespol

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559, z późn. zm.) w związku z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (Dz. U. z 2022 r. poz. 1297, z późn. zm.), po zasięgnięciu opinii Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Białej Podlaskiej Rada Miasta uchwała, co następuje:

§ 1. Uchwała się Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Terespol, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Traci moc uchwała Nr XXXIV/251/22 Rady Miasta Terespol z dnia 23 lutego 2022 r. w sprawie regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Terespol (Dz. Urz. Woj. Lubelskiego z 2022r. poz. 1107).

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta Terespol.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Lubelskiego.

Przewodniczący Rady Miasta
Terespol

Jarosław Tarasiuk

Załącznik do uchwały Nr XLIII/306/22

Rady Miasta Terespol

z dnia 12 grudnia 2022 r.

Regulamin utrzymania czystości i porządku na terenie Miasta Terespol.

Rozdział 1.

Postanowienia ogólne

§ 1. Regulamin określa szczegółowe zasady utrzymania czystości i porządku na terenach nieruchomości położonych na terenie miasta Terespol.

Rozdział 2.

Wymagania w zakresie utrzymania czystości i porządku na terenie nieruchomości

§ 2. 1. Właściciele nieruchomości obowiązani są do selektywnego zbierania odpadów powstałych na terenie ich nieruchomości, poprzez wydzielenie następujących frakcji:

- 1) odpady kuchenne ulegające biodegradacji;
- 2) opakowania wielomateriałowe;
- 3) papier i tektura;
- 4) szkło;
- 5) tworzywa sztuczne, styropiany;
- 6) metale;
- 7) tekstylia i obuwie;
- 8) popiół;
- 9) odpady zielone (ulegające biodegradacji);
- 10) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny;
- 11) meble i odpady wielkogabarytowe;
- 12) przeterminowane leki, farby i chemikalia;
- 13) zużyte baterie i akumulatory;
- 14) odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpady ceramiczne;
- 15) odpady zawierające gips;
- 16) zużyte opony;
- 17) odpady niebezpieczne;
- 18) odpady niekwalifikujące się do odpadów medycznych powstałe w gospodarstwie domowym w wyniku przyjmowania produktów leczniczych w formie iniekcji i prowadzenia monitoringu poziomu substancji we krwi, a w szczególności igieł i strzykawek.

2. Właściciel nieruchomości zobowiązany jest do zbierania pozostałych nie wymienionych w § 2. pkt 1 odpadów jako pozostałości po segregacji odpadów komunalnych.

3. Właściciel nieruchomości zobowiązany jest do przekazywania selektywnie zebranych odpadów komunalnych uprawnionemu podmiotowi prowadzącemu działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości na terenie Gminy Miasto Terespol, który posiada podpisaną umowę z Gminą do Punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

4. Odpady, o których mowa w ust. 1 pkt 2-6 powinny być, w miarę możliwości oczyszczone z zabrudzeń i zanieczyszczeń.

5. W celu zbierania odpadów komunalnych w sposób selektywny stosuje się następujące pojemniki i worki:

- 1) odpady kuchenne ulegające biodegradacji - brązowy pojemnik lub worek;
- 2) tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe i metale - żółty pojemnik lub worek z napisem „Metale i tworzywa sztuczne”;
- 3) papier i tektura - niebieski pojemnik lub worek z napisem „Papier”;
- 4) szkło - zielony pojemnik lub worek z napisem „Szkło”;
- 5) popiół - worek z napisem „Popiół”.
- 6) pozostałości po segregacji odpadów komunalnych - czarny pojemnik lub worek.

6. Punkty selektywnego zbierania odpadów komunalnych (PSZOK) są zobowiązane do odbierania od mieszkańców dostarczonych odpadów zbieranych selektywnie wymienionych w ust.1 pkt. 3 - 18.

7. Właściciele nieruchomości w zabudowie zagrodowej i jednorodzinnej mogą korzystać z przydomowego kompostownika w celu zagospodarowania odpadów ulegających biodegradacji o ile proces ten nie spowoduje zanieczyszczenia wód lub gleby oraz uciążliwości dla sąsiadów i nie będzie naruszał praw określonych w innych powszechnie obowiązujących przepisach.

8. Właściciele nieruchomości zabudowanych budynkami jednorodzinnymi będącymi osobami fizycznymi, którzy wskazali w deklaracji o wysokości opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi posiadanie przydomowego kompostownika, nie są objęci selektywną zbiórką bioodpadów z miejsc ich wytwarzania.

9. Zwalnia się w całości z obowiązku posiadania pojemnika lub worka na bioodpady właścicieli nieruchomości w zabudowie zagrodowej i jednorodzinnej posiadających przydomowy kompostownik.

10. Przydomowy kompostownik musi spełniać następujące warunki:

- 1) musi pozwalać na wietrzenie, odprowadzanie wilgoci i nawilżanie masy kompostowej;
- 2) podłoże pod kompostownik powinno być przepuszczalne, zapewniające swobodny odpływ nadmiaru wody i dostęp do resztek roślinnych pożytecznym mikroorganizmom;
- 3) musi posiadać zabezpieczenia służące nieprzedostawianiu się kompostowanego materiału do gleby w miejscu kompostowania;

11. Kompostowania bioodpadów stanowiących odpady komunalne nie prowadzi się w dołach lub zbiornikach ograniczających dostęp powietrza.

12. Ustala się następujące zasady w zakresie prowadzenia selektywnego zbierania i odbierania odpadów:

- 1) odpady o których mowa w § 2 ust.1 pkt 1-9 z wyłączeniem styropianów należy umieszczać w odpowiednich workach lub pojemnikach do selektywnej zbiórki odpadów; odpady opakowaniowe, jeżeli rodzaj materiału na to pozwala przed wrzuceniem do pojemnika lub worka należy trwale zgnieść, tak by zachowały zmniejszoną objętość należy wystawić w dniu wskazanym w harmonogramie odbioru danego rodzaju odpadów;
- 2) metal - należy dostarczyć do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych lub do punktów skupu zorganizowanych przez podmioty gospodarcze;
- 3) przeterminowane leki - należy dostarczyć do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych lub umieszczać w specjalnych pojemnikach ustawionych w wyznaczonych aptekach na terenie miasta Terespol;
- 4) farby i chemikalia - należy dostarczyć do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 5) meble i odpady wielkogabarytowe - należy dostarczyć do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 6) zużyte baterie - należy dostarczyć do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych lub umieszczać w specjalnych pojemnikach ustawionych na terenie miasta lub przekazywać placówkom handlowym prowadzącym ich sprzedaż detaliczną;
- 7) zużyte akumulatory - należy dostarczyć do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych lub przekazywać placówkom handlowym prowadzącym ich sprzedaż detaliczną;

- 8) zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny - należy dostarczyć do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych lub przekazywać placówkom handlowym prowadzącym ich sprzedaż detaliczną;
- 9) zużyte opony - należy dostarczyć do punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 10) odpady budowlane i rozbiórkowe posegregowane na frakcje gruzu budowlanego (odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpady ceramiczne) oraz odpady zawierające gips (płyty kartonowogipsowe) należy dostarczyć do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 11) odpady ulegające biodegradacji, pochodzące z pielęgnacji terenów zielonych w tym pocięte gałęzie, które nie zostaną odebrane w ramach bezpośredniej zbiórki od mieszkańców należy dostarczyć do punktów selektywnego zbierania odpadów komunalnych;
- 12) styropiany opakowaniowe - należy dostarczyć do punktu selektywnego zbierania odpadów komunalnych.

§ 3. 1. Właściciele nieruchomości mają obowiązek uprzątnięcia z części nieruchomości, przeznaczonej do użytku publicznego: błota, śniegu, lodu niezwłocznie po ich wystąpieniu, natomiast innych zanieczyszczeń w miarę występujących potrzeb.

2. Realizacja obowiązków, o których mowa w ust. 1, powinna nastąpić w sposób nie zakłócający ruchu pieszych i pojazdów.

§ 4. 1. Mycie pojazdów samochodowych poza myjniami dozwolone jest wyłącznie:

- 1) na terenie nieruchomości nie służącej do użytku publicznego, pod warunkiem, że odbywa się to na utwardzonej ich części, przy pomocy środków ulegających biodegradacji, a powstające ścieki odprowadzane są do kanalizacji sanitarnej lub gromadzone w szczelnych zbiornikach bezodpływowych, w szczególności ścieki takie nie mogą być odprowadzane bezpośrednio do zbiorników wodnych lub do ziemi,
- 2) na terenach służących do użytku publicznego, tylko w miejscach do tego przygotowanych i specjalnie oznaczonych.

2. Naprawa pojazdów samochodowych na terenie nieruchomości, wykonywana poza warsztatami samochodowymi przez właściciela nieruchomości lub za jego zgodą, dozwolona jest wyłącznie wtedy, gdy nie jest ona uciążliwa dla sąsiednich nieruchomości, a powstające odpady gromadzone są w sposób umożliwiający ich usunięcie zgodnie z przepisami w zakresie utrzymania czystości i porządku oraz postępowania z odpadami.

3. Ograniczenia wynikające z konieczności zachowania zasad bezpieczeństwa i właściwej eksploatacji pojemników i worków do gromadzenia odpadów komunalnych oraz zbiorników bezodpływowych:

Rozdział 3.

Inne wymagania wynikające z Wojewódzkiego Planu Gospodarowania Odpadami dla województwa lubelskiego

§ 5. 1. Odpady komunalne odbierane od właścicieli nieruchomości przez przedsiębiorcę podlegają unieszkodliwieniu poprzez:

- 1) obowiązkowe przekazanie do Instalacji Przetwarzania Odpadów Komunalnych, a w przypadku jej awarii do instalacji zastępczej, zmieszanych odpadów komunalnych, popiołu i odpadów biodegradowalnych;
- 2) przekazanie podmiotowi uprawnionemu celem recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami odpadów selektywnie zebranych,

2. Przedsiębiorca odbierający odpady komunalne od właścicieli nieruchomości obowiązany jest do:

- 1) osiągania poziomów recyklingu w danym roku kalendarzowym w odniesieniu do masy odebranych przez siebie odpadów komunalnych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 3 sierpnia 2021 roku w sprawie sposobu obliczania poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu odpadów komunalnych (Dz.U. 2021 r. poz. 1530);
- 2) ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 15 grudnia 2017 r. w sprawie poziomów ograniczenia składowania masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji (Dz.U. 2017 r. poz. 2412).

Rozdział 4.

Rodzaje i minimalna pojemność pojemników przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości oraz na drogach publicznych, warunki rozmieszczania tych pojemników i ich utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym

§ 6. 1. Rodzaje i pojemność pojemników/worków przeznaczonych do zbierania odpadów komunalnych:

- 1) pojemniki na odpady komunalne pojemności: 110 l, 120 l, 1100 l, 7000 l,
- 2) worki foliowe na odpady komunalne selektywnie zebrane oznaczone odpowiednimi kolorami w zależności od odpadu o pojemności - od 60 l do 120 l,
- 3) pojemniki do selektywnej zbiórki zużytych baterii o pojemności - od 10 l do 50 l,
- 4) kosze uliczne na odpady komunalne zmieszane o pojemności - od 10 l do 50 l.

2. Warunki rozmieszczenia urządzeń do zbierania odpadów komunalnych na terenie nieruchomości:

- 1) pojemniki do zbierania odpadów należy ustawiać w miejscu wyodrębnionym, dostępnym dla osób korzystających z pojemnika oraz przedsiębiorcy odbierającego odpady, bez konieczności otwierania wejścia na teren nieruchomości, do którego możliwy jest dojazd pojazdem do transportu odpadów z zastrzeżeniem pkt 2,
- 2) w przypadku braku możliwości bezpośredniego dojazdu do miejsca ustawienia pojemników do zbierania odpadów, pojemniki należy wystawić w dniu odbioru, na chodnik lub drogę przed wejściem na teren nieruchomości lub udostępnić w sposób uzgodniony z przedsiębiorcą odbierającym odpady,
- 3) worki lub pojemniki należy ustawiać tak, aby nie stwarzały zagrożenia dla innych użytkowników ciągów komunikacyjnych, bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz tak, aby uniemożliwiać rozrywanie worków przez zwierzęta i wywracanie się pojemników,
- 4) pojemniki należy ustawić tak, aby nie utrudniały korzystania z nieruchomości, w szczególności poprzez zastawianie ciągów pieszych i jezdnych oraz miejsc parkingowych,
- 5) worki przeznaczone do selektywnego zbierania odpadów należy umieszczać w miejscu ustawiania pojemników lub innym miejscu uzgodnionym z odbiorcą odpadów wyłącznie w dniu wskazanym w harmonogramie odbioru danego rodzaju odpadów.
- 6) od właścicieli nieruchomości deklarujących selektywny sposób zbierania odpadów komunalnych odbiór odpadów komunalnych nastąpi wyłącznie w dniu wskazanym w harmonogramie odbioru danego rodzaju odpadów zbieranych w sposób selektywny.

3. Właściciele nieruchomości zobowiązani są do utrzymywania pojemników w należyтым stanie sanitarnym, porządkowym i technicznym poprzez dokonywanie okresowych przeglądów i konserwacji oraz wymiany w przypadku ich uszkodzenia lub zniszczenia uniemożliwiającego dalsze użytkowanie.

4. W celu utrzymania w odpowiednim stanie sanitarnym i porządkowym miejsc gromadzenia odpadów właściciele nieruchomości zobowiązani są do:

- 1) zabezpieczenia miejsca gromadzenia odpadów komunalnych przed zalewaniem odpadów przez wody opadowe;
- 2) utrzymywania miejsc gromadzenia odpadów w czystości, nie dopuszczając do zalegania odpadów poza pojemnikami lub workami.

5. Tereny przeznaczone do użytku publicznego, w obszarze dróg publicznych, powinny być wyposażone w kosze zamocowane na stałe, przy jednoczesnym zastosowaniu następujących zasad:

- 1) odległość pomiędzy koszami roztawionymi na drogach publicznych, utwardzonych i wyposażonych w chodnik oraz w parkach nie może przekroczyć 200m,
- 2) na przystankach komunikacyjnych kosze należy lokalizować pod wiatą, a jeśli jej nie ma - w sąsiedztwie oznaczenia przystanku.

6. Właściciele nieruchomości zobowiązani są dostosować pojemności pojemników do ilości osób zamieszkujących i przebywających na jej terenie oraz do ilości i rodzaju wytworzonych odpadów komunalnych.

7. Ustala się następujące, minimalne pojemności pojemników ustawionych na terenie nieruchomości zamieszkałej w obszarze zabudowy jednorodzinnej, w zależności od ilości osób zamieszkujących:

- 1) 1 - 5osób – 110 lub 120l,
- 2) 6 osób i więcej – 2 x 110 lub 120l,

8. Ustala się następujące minimalne pojemności pojemników ustawionych na terenie nieruchomości zamieszkałej w obszarze zabudowy wielorodzinnej, w zależności od ilości osób zamieszkujących:

- 1) nie więcej niż 20 osób - 1100 l,
- 2) nie mniej niż 21 osób i nie więcej niż 50 osób - 2 x 1100 l
- 3) powyżej 50 osób - 7000 l

9. Ustala się minimalną pojemność pojemników ustawionych na nieruchomościach niezamieszkałych:

- 1) punkty handlowe, zakłady rzemieślnicze, usługowe i produkcyjne - 110 litrów.
- 2) przedszkola i szkoły, biura i jednostki administracji publicznej, przychodnie, lokale gastronomiczne, ogrody działkowe, cmentarze - 1100 litrów.

Rozdział 5.

Częstotliwość i sposób pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości oraz terenów przeznaczonych do użytku publicznego

§ 7. 1. Odbiór odpadów komunalnych, z terenu nieruchomości zamieszkałych, określony zostanie w harmonogramie.

2. Harmonogram odbioru odpadów komunalnych, zostanie dostarczony właścicielom nieruchomości.

3. Harmonogram odbioru odpadów komunalnych będzie uwzględniał niżej opisaną częstotliwość odbierania odpadów komunalnych z terenu nieruchomości zamieszkałych:

- 1) na obszarach o zabudowie jednorodzinnej:
 - a) odpady kuchenne ulegające biodegradacji z gospodarstw domowych - w okresie od kwietnia do października co 2 tygodnie, w okresie od listopada do marca co najmniej dwa razy w miesiącu;
 - b) tworzywa sztuczne i metale - co najmniej jeden raz w miesiącu;
 - c) papier i tektura - co najmniej dwa razy w roku;
 - d) szkło - co najmniej jeden raz na kwartał;
 - e) niesegregowane odpady zmieszane - w okresie od kwietnia do października co 2 tygodnie, w okresie od listopada do marca raz w miesiącu;
 - f) popiół - od września do kwietnia co najmniej jeden raz w miesiącu;
 - g) odpady komunalne ulegające biodegradacji z pielęgnacji terenów zielonych - w okresie od kwietnia do listopada raz w miesiącu,
 - h) pozostałości po segregacji odpadów komunalnych - co najmniej raz w miesiącu;
 - i) tekstylia i obuwanie - co najmniej dwa razy w roku;
- 2) na obszarach o zabudowie wielolokalowej:
 - a) odpady kuchenne ulegające biodegradacji z gospodarstw domowych – co najmniej jeden raz w tygodniu;
 - b) tworzywa sztuczne i metale – co najmniej jeden raz w tygodniu;
 - c) papier i tektura - co najmniej jeden raz w miesiącu,
 - d) szkło - co najmniej jeden raz w miesiącu,
 - e) niesegregowane odpady zmieszane - co najmniej jeden raz w tygodniu;
 - f) odpady ulegające biodegradacji z pielęgnacji terenów zielonych - w okresie od kwietnia do listopada raz w miesiącu,

g) pozostałości po segregacji odpadów komunalnych - co najmniej jeden raz w tygodniu;

h) tekstylia i obuwanie - co najmniej dwa razy w roku;

3) baterie i przeterminowane leki - jeden raz na dwa miesiące,

4. Częstotliwość usuwania odpadów komunalnych z terenów przeznaczonych do użytku publicznego, obiektów użyteczności publicznej oraz pozostałych nieruchomości niezamieszkałych:

1) opróżnianie koszy ulicznych lub pojemników w pasach drogowych w parku, na skwerach i innych terenach zieleni miejskiej - 2 razy w tygodniu;

2) opróżnianie pojemników na terenie podmiotów prowadzących działalność gospodarczą, instytucji oświaty, zdrowia oraz na terenach pozostałych nieruchomości niezamieszkałych - co najmniej 1 raz w miesiącu

5. Częstotliwość pozbywania się z terenu nieruchomości nieczystości ciekłych - właściciele nieruchomości wyposażonych w zbiorniki bezodpływowe są zobowiązani opróżniać je co najmniej raz w miesiącu.

6. Sposób pozbywania się odpadów komunalnych i nieczystości ciekłych z terenu nieruchomości:

1) odpady komunalne zmieszane oraz selektywnie zbierane są odbierane od właścicieli nieruchomości zgodnie z harmonogramem odbioru odpadów komunalnych, obowiązującym na terenie miasta Terespol;

2) właściciel nieruchomości jest zobowiązany umieścić pojemniki i worki wypełnione odpadami komunalnymi w miejscu dostępnym dla przedsiębiorcy do ich odbioru bez konieczności otwierania wejścia na teren nieruchomości lub, gdy takiej możliwości nie ma, należy wystawić je w dniu odbioru na chodnik przed wejściem na teren nieruchomości w taki sposób, aby nie utrudniały ruchu pieszego i kołowego, do godz. 7:30 rano;

3) opróżnianie zbiorników bezodpływowych odbywać się powinno z częstotliwością uniemożliwiającą przepełnienie zbiornika i wylewania się nieczystości na powierzchnię terenu, do gruntu lub wód.

Rozdział 6.

Obowiązki osób utrzymujących zwierzęta domowe, mające na celu ochronę przed zagrożeniem lub uciążliwością dla ludzi oraz przed zanieczyszczeniem terenów przeznaczonych do wspólnego użytku

§ 8. 1. Właściciele lub opiekunowie psów, a w szczególności psów rasy uznanej za agresywne oraz innych zwierząt domowych są zobowiązani do sprawowania właściwej opieki nad tymi zwierzętami i utrzymywania ich tak, aby nie stanowiły uciążliwości dla innych osób, a także nie stwarzały zagrożenia dla zdrowia oraz życia ludzi i zwierząt.

2. Do obowiązków osób utrzymujących zwierzęta domowe należy:

1) stały i skuteczny dozór nad zwierzętami,

2) prowadzenia psa na smyczy, a psa rasy uznawanej za agresywną lub w inny sposób zagrażający otoczeniu - na smyczy i w kagańcu,

3) zwolnienie psa ze smyczy, za wyjątkiem psów rasy uznanej za agresywne, dozwolone jest tylko wtedy, gdy pies jest w kagańcu, w miejscu mało uczęszczanym przez ludzi i tylko wtedy, gdy opiekun psa ma możliwość sprawowania bezpośredniej kontroli nad jego zachowaniem,

4) natychmiastowe usuwanie zanieczyszczeń spowodowanych przez te zwierzęta w miejscach publicznych oraz w innych miejscach przeznaczonych do wspólnego użytku.

Rozdział 7.

Wymagania w zakresie utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej

§ 9. Wprowadza się całkowity zakaz chowu i utrzymywania zwierząt gospodarskich na terenach wyłączonych z produkcji rolniczej tj. terenach zajętych przez budownictwo wielorodzinne, instytucje użyteczności publicznej, centra handlowe oraz rodzinne ogrody działkowe.

Rozdział 8.

Obszary podlegające obowiązkowej deratyzacji oraz terminy jej przeprowadzania

§ 10. 1. Wyznacza się obszary podlegające obowiązkowej deratyzacji:

- 1) obiekty mieszkalnictwa wielorodzinnego,
- 2) obiekty użyteczności publicznej,
- 3) obiekty przeznaczone do hodowli zwierząt,
- 4) obiekty handlowe i usługowe,
- 5) magazyny,
- 6) zakłady żywienia zbiorowego,
- 7) przetwórnice.

2. Właściciele nieruchomości, o których mowa w ust. 1, zobowiązani są do przeprowadzania obowiązkowej deratyzacji w okresie wiosennym, w terminie marzec - kwiecień i w okresie jesiennym, w terminie: październik - listopad.